

Många barn och ungdomar samlade kring detta foto kommer från Stina Samuelsson i Härnösand. Det är från en släkträff 1930 i Överdalen, Säbrå socken, och några av hennes morfars släktingar: Vass och Olsson och vilka det är kan läsa mer om under *Några gamla fotografier* på sidan 12.

Något av innehållet i detta nummer:

INNEHÅLL:

Föreningsinformation.	2
Redaktören tackar för sig	2
Ordföranden har ordet	3
Nya redaktören	3
Namnformen Kumo m.fl.	4
Härnösandsbor i Stockholm	5
Arvet efter Nils Gissler	6
Rötterbloggen	8
Albert Bodin från Utansjö	9
Efterlysningar	10
Föreningens CD-shop	11
Några gamla fotografier	12
Genealogi i Sverige	14

Arvet efter Nils Gissler

Lars Högbergs berättelse om Nils Gissler fortsätter. Nu är det "Arvet efter Nils Gissler" där en kortfattad bouppteckning redovisas och visar, att han var en mycket förmögen man. Tittar man på inventariumet efter honom i sin helhet, finner vi, att behållningen blev på hela 2,1 miljoner kronor, mätt med dagens prisindex!

Sidan 6

Rötterbloggen

Rötterbloggen. Vad är det? Jo, på Släktforskarförbundets hemsida skriver ett antal forskare om sina erfarenheter och här har Örjan Öberg återgett ett inlägg från juni - 10 genvägar i forskningen. Här finner du saker du kanske inte har tänkt på som kan ge nya sätt att forska vidare på.

Sidan 8

FÖRENINGSGENOMGÅNG

STYRELSEN

Ordf.: **Peter Sjölund**, 0611-61300,
ordf@harnoforskare.se
V. ordf. **Ronny Norberg**, 070-6938177
viceordf@harnoforskare.se
Kassör: **Agneta Olofsson**, 0611-22185,
kassor@harnoforskare.se
Sekreterare: **Sigbritt Hamrin**,
sekr@harnosand.se
Ledamöter: **Örjan Öberg**, 0611-22188,
orjan@harnoforskare.se
Magnus Holmqvist,
magnus@harnoforskare.se
Yvonne Thunberg, yvonne@harnosand.se

REVISORER

Hans Söderholm sammankallande,
0611-18482, hans@harnoforskare.se
Björn Nilsson, 0611-41092,
bjorn.nilsson@harnoforskare.se
Margareta Wicander, 0611-77050,
margareta@harnoforskare.se

VALBEREDNING

Björn Thunberg, sammankallande,
0611-13669, bjorn.thunberg@home.se
Rolf Lusth, ordförande@dis-mitt.se

REDAKTIONSKOMMITTÉ

Peter Sjölund, se ovan.
Ronny Norberg, 070-6938177,
ronny@harnoforskare.se
Redaktör: **Tony Jonsson**, 072-2009 114
tonyjons@gmail.com
Det går bra att skicka vanlig post till Tony
Jonsson, Sörängetvägen 12 A, 891 41 Ö-vik.
Ansvarig utgivare: Peter Sjölund, se ovan
Webmaster: **Tony Jonsson**.
Klubbmästare: **Vakant**.

MEDLEMSAVGIFT (2014)

Enskild medlem 100 kr/år; familjemedlem
35 kr/år; studerande upp till 18 år 25 kr/år;
företag/föreningar 200 kr/år. Avgiften bet.
till Plusgiro 43 61 16-8, Härnösands
släktforskare. Glöm inte att ange namn,
postadress och e-postadress.

Härnösands släktforskare

Härnösands Släktforskare är en oberoende släktforskarförening ansluten till Sveriges Släktforskarförbund. Vi vänder oss i första hand till släktforskare men även lokalhistoriker, bya- och hembygdsforskare finns bland våra medlemmar. Vi har medlemsmöte en gång i månaden, med undantag för sommarmånaderna.

Vid varje möte hålls ett föredrag, oftast av en inbjuden föredrags-hållare. Kvällen avslutas sedan med en fikastund. Förutom våra medlemsmöten brukar vi avsluta vintersäsongen med en bussresa.

Antalet medlemmar i föreningen var vid årsskiftet 2013 - 2014 ca 160. Vi ger också ut medlemstidningen BÄFVERNYTT som utkommer 3 - 4 gånger per år.

Redaktören Örjan Öberg tackar för sig

TACK FÖR MIG! Som ni nu ser har en ny redaktör tagit sig an uppgiften att under en tid framöver vara Bäfvernyttets redaktör. För en förening som vår är en medlemstidning en viktig del av verksamheten. Av minst två orsaker. Vi har medlemmar ute i landet som av praktiska skäl inte kan komma till våra medlemsaktiviteter.

Av olika anledningar vill de ändå vara med i vår förening. Sen finns det ett stort antal medlemmar "på hemmaplan" som inte kommer till våra möten, även om uppslutningen på medlemsmötena brukar vara ganska bra. Om redaktören ska kunna göra en bra tidning måste han/hon ha något att arbeta med.

Här är den viktigaste uppgiften för den stora medlemsskaran – bidra med material till tidningen! Är du inte så bra på att skriva, kontakta redaktören eller någon annan som kan hjälpa dig "att få till det" på ett bra sätt. Jag vet att hemma i lådorna hos alla oss som sysslar med släktforskning finns det mängder med fina gamla bilder. Leta fram dem och visa dem i Bäfvernytt. Inget är väl så givande som att få ta del av bilder som visar gamla miljöer, såväl inomhus som utomhus. Är det pappersbilder du har, men ingen skanner, så

Forts. s. 3

BÖRJA SLÄKTFORSKA!

Introduktionskurs i släktforskning startar den 3 november. Kursen är avsedd för nybörjare och består av 3st kurstillfällen. Kostnad för medlem i Härnösands Släktforskare 300kr för icke medlem 400kr. Anmälan till **Agneta Olofsson** 0611-22185 eller ao@genea.se

NYA MEDLEMMAR

Brita Bremberg, Jordbro och **Christina Ekbohm**, Stockholm.

Ordföranden har ordet

AV PETER SJÖLUND, ÄLANDSBRO

Kyrkboken är död – länge leve kyrkboken!

För många är släktforskning synonymt med att söka sina släktingar i kyrkböckerna. Så har det varit länge, det är bara tillgängligheten till kyrkböckerna som har utvecklats.

För 60 år sedan fick släktforskaren färdas från pastorexpedition till pastorexpedition för att läsa i böckerna, vilket förstas gjorde forskningen både jobbig, långsam och dyr.

Sedan kom den revolutionerande tekniken att fotografera kyrkböckerna och göra dem tillgängliga på mikrofilm, så att de kunde läsas på en och samma plats. Och nu har vi under det senaste decenniet fått den fantastiska möjligheten att ta del av digitaliserade kyrkböcker via dator och surfplattor, så att vi kan släktforska var och när vi vill.

Men kyrkböckerna har alltid bara varit en mindre del av släktforskningens källor. Det finns många andra källor som ger mycket mer "kött på benen" kring hur våra släktingar levde och vad de gjorde.

Det finns bouppteckningar, domböcker, fastighetsböcker, sockenstämmoprotokoll, inrikes passhandlingar, skattelängder, olika räkenskaper och mycket annat. Dessa handlingar har hittills endast funnits tillgängliga i form av originalhandlingar i arkiven.

Men nu börjar många av dem även finnas som digitaliserade handlingar hos Arkiv Digital och SVAR. Båda aktörerna började

med enbart kyrkböcker, men har nu mängder av andra digitaliserade handlingar, bouppteckningar, domböcker, militära rullor mm, bland de miljontals bilder de har tillgängliga.

Så man kan säga att det som började med digitaliserade kyrkböcker numera är något mycket mera. Det börjar bli ett omfattande och allsidigt arkiv tillgängligt på nätet. Den digitala kyrkboken håller på att ersättas av ett stor och växande digitalt arkiv på nätet. Och detta

är verkligen en guldgruva för oss släktforskare. Är vi nu vid den punkt där ingen längre har något behov av att besöka ett arkiv för att hitta uppgifter om slakten?

Nej, definitivt inte! Det finns fortfarande ofantliga mängder handlingar som inte är, och knappast kommer att bli, digitaliserade.

Handlingar som kan innehålla den där uppgiften som berättar något alldeles särskilt spännande om någon anfader eller anmoder. Så fortsatt gå till arkivet ibland och beställ fram handlingar från något udda arkiv. Med lite tur hittar du ett guldkorn som ger en sådan där oförglömlig släktforskarupplevelse!

Peter

Nya Redaktören

Som ni nu alla har sett, så har Örjan Öberg lämnat sin post som redaktör för tidningen. När

Redaktören tackar...

Forts. fr. s. 2

kan du få hjälp av oss i styrelsen, eller redaktören, med detta.

Till sist vill jag tacka alla som bidragit till tidningen under min tid som "tf redaktör" samt önska Tony lycka till med sitt viktiga arbete som Bäfvernytt's redaktör.

Örjan Öberg

PS. I förra numret lovade jag att komma med en berättelse om en del av min forskning. Den är nästan färdigskriven och kommer i nästa nummer. DS.

jag läste om hans tidigare tankar, anmälde jag mitt intresse till ordföranden att eventuellt ta över rodret om ingen annan hade anmält sig. Senare fick jag meddelande, att jag var den enda anmälda så nu har jag glatt åtagit mig att försöka på bästa sätt axla Ö r j a n s arbete. Det kommer inte att bli en lätt uppgift men med er hjälp, som också Örjan nämner, kan vi alla hjälpas åt att få tidningens innehåll mycket intressant och läsvärd, det strävar jag efter. Nu har jag ingen erfarenhet av redaktörskapet sedan tidigare så detta blir en spännande och intressant utmaning. En utförligare information om mig kommer i nästa nummer - på grund av av utrymmesbrist i detta nummer!

Tony

Peter Sjölund, Älandsbro

Tony Jonsson, Örnsköldsvik

Namnformen Kumo m. fl.

TEXT: ERIK STORHANNUS, HÄRNÖSAND

Under bussresan med Släktforskarna i våren 2013 till bl.a. Merlo slott har man som passagerare möjlighet att se sig omkring. Efter vägen fanns olika typer av vägs skyltar, en vägs skylt med namnet Kumo och en annan med namn, Gumböle.

Bägge vägs skyltarna intresserade mig eftersom mina rötter härstammar från Kumo socken, nuvarande Kokemäki, söder om Björneborg. Jag funderade på namnet Kumo i Sköns socken i Sundsvalls området och socknen Kumo i Satakunda ("de hundra kommunerna").

ursprung. Bronsåldersgravar finns dessutom som styrker namnet på platsen Kumo i Hillsta by i Sköns socken. Kumo eller nuvarande Kokemäki i Satakunda ligger vid Kumo-älvens utlopp mot Bottenhavet är en uråldrig bosättning vilket talrika fornfynd vittnar om.

I Finland finns motsvarande namn. Gumböle som i dag är en stadsdel i Esbo stad öster om Helsingfors. Gumböle är ett gammalt bosättningsnamn från 1450-talet. Gumme anses vara ett mansnamn och Böle ett nybygge. Gumböle hade för århundraden sedan en svensk befolkningsmajoritet.

Vi bodde några år i Gumböle som den tiden var ren landsbygd. Gumböle har i dag 86000 invånare varav 7 % uppges vara svensktalande.

Kumo och Gumböle i Finland samt Sundsvall längst upp till vänster. (Googlemaps)

Fanns det något samband mellan dessa två orter? Det påstods att Kumo namnet var från sågverksepoken då det kom arbetskraft från Finland och att dessa som skulle ha "hittat" på namnet eller ett annat alternativt att en lantmätare som kommit till bokstaven Q=Kumo i sitt arbete.

Sambiblioteket lyckades dock genom internet få närmare upplysningar om namnet Kumo. Detta fanns redan på 1322, 1324 m.fl. med namnet Kumu och 1344, 1348 med namnet Kumo och senare Kume.

Namnet är troligen av svenskt

Handelsplats

Redan under tidig medeltid var Kumo en centralort för Satakunda. Enligt traditionen ska det ha funnits en stad med namnet Telje som tros ha haft rötter i hednisk tid.

Kumo nämns första gången 1324 som Birkakarlarnas handelsplats. Kumo gård nämns 1347 ett slott, Kungsgård, vars ruiner fortfarande kan ses. Redan under förhistorisk tid var Kumo älv en viktig vattendel från inlandet till Bottenhavet.

Ett annat namn är Gumböle som finns efter E-4 i Söråker.

Släktforska i Finland

Finska arkivverket har ändrat åldersgränsen för handlingar från 125 år till 100 år att gälla även för internet. Det gör att bl.a. ytterligare 246.000 filer med mantalslängder tillgängliga på <http://digi.narc.fi>

Digitalarkivet är arkivverkets lagrings- och visnings-system för digitaliserade dokument. Digitaliseringen av arkivverkets material omfattade cirka 3,7 miljoner filer år 2009 med hjälp av ett separat anslag från Undervisningsministeriet.

År 2010 digitaliserades cirka 5,5 miljoner filer inom ramen för digitaliseringsprojektet, mest kyrkligt material.

Härnösandsbor i Stockholm

TEXT: KARIN UHRVIK, KNIIVSTA

Härnösand var en av de städer som brändes av ryssen 1721 och den äldsta bevarade vigselboken börjar först den 6 juli detta år. Ibland har vigsel skett på annan ort och i t.ex. några av Stockholms församlingar har jag hittat uppgifter om en del män och kvinnor som kommer från Härnösand eller dess närhet.

Där finns både de som vid vigseln sägs komma från Härnösand och de som anges födda här, men som vid vigseln troligtvis är bosatta i Stockholm.

Inom parentes står volymens nummer. Uppgift om bild gäller Arkiv Digital's bildnummer.

Bland lysningar och vigslar finns bland annat följande som kommer från Härnösand:

Borgaren Lars Eriksson Ulf från Härnösand vigd i Ridderholmens förs. 1678-09-29 med Margreta Andersdotter (CI:1 fol. 312v, bild 319).

Rådsmannen **Nils Jerf** från Härnösand vigd i Jakob och Johannes församling 1692-11-01 med jungfru **Sara Hubert**. Lysning har skett i Tyska kyrkan (CIa:11 fol. 178v, bild 1840). En dotter, *Sara Margreta*, döps i samma församling 1698-09-04 (CIa:11 fol. 136v, bild 1420).

Borgaren **Johan Pedersson Kiön** i Härnösand vigd i Jakob och Johannes församling 1693-06-11 med jungfru **Karin Hindersdotter Cram** från Härnösand (CIa:11 fol. 183r, bild 1880).

Borgaren **Jonas Hinderson** från Härnösand vigd i Jakob och Johannes församling 1693-06-11 med jungfru **Anna Jakobsdotter Unaea** från Härnösand (CIa:11 fol. 183r, bild 1880).

Handelsmannen **Päder Hindersson Modin** i Härnösand vigd i Svea livgardes södra bataljons församling 1695-07-02 med jungfru **Elisabeth Pehrsdotter Hellman** (C:1 opaginerad, bild 25).

Borgaren **Olof Olofson Norberg** i Härnösand vigd i Storkyrkoförsamlingen 1702-09-21 med pigan **Brita Olofsdotter Björck** (EII:1 sid. 415, bild 213).

Monsieur **Johan Jonsson Horn** vigd i Maria Magdalena församling 1706-06-17 med jungfru **Helena Nilsdotter Gropman**. Lysning har skett i Härnösand (EI:1 sid. 8, bild 8). Enligt Härnösands rådhusrätts protokoll 1707-10-05 vill perukmakaren Johan Jonsson Horn bli entledigad från sitt borgerskap i Härnösand. 1708-11-16 tas ett ärende upp angående äktenskaps-handel mellan Per Persson Frisk och Horns nuvarande hustru Helena Gropman. Skillnad sägs ha skett 1706-03-14.

Komministern i Luleå **Andreas Liungberg** vigd i Maria Magdalena församling 1709-06-20 med jungfru **Margareta Pihl**.

Lysning har skett i Härnösand (EI:1 sid. 44, bild 26).

Kopparslagaregesällen **Jonas Brant** vigd i Maria Magdalena församling 1709-09-12 med

jungfru **Catharina Persdotter Lind**. Lysning har skett i Härnösand (EI:1 sid. 46, bild 27). Jonas Brant betalar böter för otidigt sängelag under perioden 1 maj 1709 till samma tid 1710 enligt Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoräkenskaper 1709-1722 (LIa:2).

Borgaren och handelsmannen Johan Thuunström vigd i Maria Magdalena församling 1718-09-14 med hustru Christina Thuun. Lysning har skett i Härnösand (EI:1 sid. 214, bild 111).

Borgaren **Peter Hofberg** vigd i Svea artilleriregementes församling 1720-09-25 med jungfru **Catharina Liungberg**. Lysning har skett i Härnösand (AIa:1 sid. 106, bild 58).

Bland de som anges vara födda i eller vid Härnösand finns följande par:

Borgaren Petter Pettersson Åhman, född i Härnösand, lysning i Katarina församling 1681-11-19 med jungfru Catharina Larsdotter född i Katarina församling (CI:3 sid. 638, bild 276).

Målargesällen **Hans Danielsson Hällman**, född i Härnösand, lysning i Katarina församling 1691-05-09 med pigan **Ingrid Jonsdotter** född i Östergötland (CI:4 sid. 628, bild 319)

Forts. s. 9

Arvet efter Nils Gissler

TEXT: LARS HÖGBERG, HÄRNÖSAND

Nils Gissler var ständigt verksam i sin läkargärning och i sina vetenskapliga undersökningar. Trots att han var kroppsligt stark orkade han inte i längden att bränna sitt ljus i båda ändar.

Under nödåren 1771-1772 graserade sjukdomar och slutligen blev även doktor Gissler drabbad av en "inflammations-feber" som ändade hans liv den 19 november 1771. Han var då endast 56 år gammal.

Karaktäristiskt för Nils Gisslers märkliga egenskaper var att han förutsåg sin egen död. Anders Schönberg berättar i sitt åminnelsetal:

En hederlig Man i Härnösand, närvarande vid dess död, har uti Bref til K. Academiens Secreterare, berättat, at Herr GISSLER förut sagt, ända til timan af sin död, och några minuter förut efterfrågat, om klockan icke snart vore 7 om morgonen, som var den stunden, då han förestäldt sig sitt lefnads slut, samt att han sedan helt stilla aflidit, just då klockan slagit 7.

Bouppteckningarna efter avlidna personer är en rik källa för släktforskare och uppteckningen efter Nils Gissler lämnar mycket information om hans hemförhållanden.

Bouppteckningen

Här nedan visas en något förkortad avskrift av bouppteckningen från 18 december 1772. Den är som framgår delvis svårtydd. Gissler ägde två stora gårdar i staden och flera odlingslotter och vretar.

Han hade ett omfattande bibliotek och ett apotek som krävde särskild värdering. Det fanns inga kontanter i boet och behållningen var ganska liten för att vara ett

borgerligt högreståndshem.

Gissler hade som tidigare berättats använt hustruns tillgångar i sin läkargärning. Det som återstod var de fasta tillgångarna, som bl.a. bestod av andelar i Falu koppargruva, Västanå bruk, Strinne hemman och Lo sågverk, som Maria Elisabeth medfört i boet. Bland den lösa egendomen fanns det en hel del bordsserviser och linnedukar som berättar om ett omfattande sällskapsliv. Gissler beskrevs som mycket sällskaplig och hade ett stort och glatt umgänge.

Han trakterade flera olika instrument som framgår av förteckningen: en violoncell, en klavicymbal och ett klaver.

Många redskap och utrustning krävdes för gårdarnas och jordbrukets skötsel. Typiskt för de flesta härnösandsborgare var att man hade boskap på gårdarna. Gissler hade fem kor och en gris i fåhuset. Det fanns också båtar och fisknät.

För resor fanns vagnar, slädar och en björnskinnsfäll. Vävstolar, spinnrockar, hasplar och härvlar hörde till Maria Elisabeths avdelning. Hon hade nog mycket att ombesörja med det stora textilförrådet.

Sist men inte minst: *en förfallen elektrisk maschin*. Ett bevis på Gisslers personliga enkelhet är det sparsamma klädförrådet. Endast några slitna rockar. Övriga kläder syddes om för barnen. Skor och stövlar skänktes till drängarna.

Tack vare detaljrikedomen i gamla

tiders bouppteckningar kan man komma personerna närmare in på livet och få titta in i deras hem. En blandning av vardag och fest.

År 1772 den 18 December förätades Inwenatrium efter Physices Lectoren och Provincial Medicus, Ädle och widt berömde Herr Doctor Nils Gissler som den 19 November förledet år med döden aflidit och efter sig lemnat Enkan Ädle Fru Maria Elisabeth Wikar jämte 4 Barn, dottren Mademoiselle Sara Catahrina på det 22 året, sonen Carl Chrisman på 16 året, dottren Maria Brigitta på det 8 året och dottren Christina på det 5 året, närvarande war frun siälf samt des swåger Hofqwartermästaren Ädle Herr Carl Eurenus, efter föregående wederbörlig warning om Egendomens nytiga upgifwande, aflopp som följer.

Fastigheter

1 st gård N 17 belägen i det 4 kvarter uti staden, bestående af en byggning om 2ne wåningar och winrum med gamla tapeter, 2ne förstufwor, bryggstufwubyggnad med bod och murad panna, kiällare och fåhusbyggnad, alt gl och bofälligt samt 3ne nya siöbodas, anses tillsammans -

1 st gård nästintill Melanders gård kallad, en byggning af 2ne wåningar, 8 rum, bryggstufwu, stall och färhus, bod och kiällare, utan siöbodas, anses såsom nog förfallen till -

1 st wret N 8 på stadschartan om 2 tunl. 35 kanl. Sandjord.

1 st wret N 139, 2 tunl. 33 kanl.,

hwarutaf är såldt till stadsträdgården, rest 1 tl. 33 kl. och efter köpebrefwet af 3 sept 1771.

1 st wret N 138, köpt af probstinnan Nenzelias arfwingar, 1 tunl., 27 kpl., nog stenig och efter köpebrefwet af 3 sept 1771 för -

1 st wret på Stenhammarslandet N 177 med intag, tilsammans 8 tunl., 13 kanl. myr och sandjord med skog.

1 st kålhage wid Nya gatan, nys uptagen.

1 st mindre dito i lag med herr håfqwartermt Carl Eurenus.

1 st gl härbärge på Backen.

Sahl hr doctorens apotquesaker upteknade och af herr apotek Samuel Norbin wäderat till -

Sahl herr doctorens lön, bestående av diverse sorten spannmåhl från Tuna och Boteå socknar: 79 tunnor, 3 fiärdingar, 2 43/0 kappa från Tuna sockn.

90 Tunr 4 fierd 1 37/80 kappa från Boteå.

Afgående poster

Af Fru Doctorskan efter Herr Doctorens död betalte skulder enligt uptedde quitter.

Proning och intekt samt andre omkostnader af Kyrkotiendespannmåle ½ Tuna och Boteå enligt quittance af d 21 Martii 1772.

Enke hemman till fr. seland.

Till stadsens hederwärda Prästerskap och Kläckaren.

Dito Hr Rådman Håbergs fordran för flera år tillbaka efter quittens räkning af d 17 Sept 1772.

Do Hr Apotek S. Norbin efter räk: af 19 Febr 1772.

Do Consistor. Notarien Hr Isac Biberg som förrättadt Hr Doctorens Lectorsyssla betalt med 15 t. Korn.

Do H Inspect. Westman för Sal. Doctors postporto efter räkn af 28 Febr 1772.

Till Informatoren Studenten Eric Jan Digner för sonen Carl Christmans information.

Begravningskostnaden med sorg kläder.

Mästar Wikmans räkning enligt quitt af 6 April 1772.

Do Trägårdsmästaren Joach. Hintz.

Do Länsman Elander.

Do 1 års lön till Husjungfrun.

Do dito för 3ne Pigor.

Do 1½ års lön för Drängen.

Do Mästar Hultin enl. quittance.

Do utlagor för år 1771.

Dito för år 1772.

Dito afgifter till Cronan för Kyrkohärbergen.

Dito Gymnatie Cassan.

Dito betalt Nämndeman Hans Larsson i Billsta Interesse.

Skulder Obetalte

Till Gymnasium för det sista Rectoresåret 1768 efter Consistorie Notarien Hr Isac Bibergs räkning.

Do Apotek Georgi räkning af d 20 Janua 1772.

Do Apotek Sam. Norbin efter räkning af d 26 Febr 1772.

Do afledne Lector Hellbergs arfwingar efter Sal. Doctorns nynn räkning af 27 martii 1771.

Do Magister Er. Melander efter Hr Doctorns reverser.

Do Nämndeman Hans Larsson i Billste efter Hr Doctorns revers af den 6 Decber 1762.

Do apotek Hasenbalk uti Gefle efter räkning af d 25 Janua 1772.

Do Hr Rådman Söderberg & Compag. Efter räkning af den 10 febr 1772.

Uster för Länsman Elander efter räkning.

Rådman Anders Forsstedt i Sundsvall efter räkning af d 22 Decbr Ao 1772 oliqwideradt.

Dito apotek Molin i Sundsvall efter räkning af d 5 martii 1772.

Dito Handelsman Georg Unaeus oliqwid räkning.

Herr Magister Lindström efter Hr Doctorns revers iämte Interesse för 2 år.

Do Wettenskaps academien.

Do Hr Magister Lector O. Wallanger.

Noch komer at afgå för Inven. och wärdering.

Fattigpänningar.

Justitie Staten utaf behålningen.

2 Exemplar 14 ark.

7 ark Charta papper.

Osäkra Fordringar

Mäst för medicamenter efter apot. annotation.

Behållning af detta Inventarium 5557.

Sluteligen angaf fru Doctorinnan sig hafwa ärft följande Landt Egendommar, uti hwilka thess Barn ännu ei ... Någon del, Nebl: Uti Fahlu grufwa äger frun Twätredjeparter, som detta ... allenast renderat Tiugufyra dahl kmt 16 fiärdepart år. Säkerhet derå kan utföra högre wärde än 400 § per lott.

Uti Westanå Manufacturwärk i Wiksiö fiällmark anlagt, hwar på Krappiske huset år 1763 feck prewilegium att upsmida 300 skieppund tackjern, äger wäl Enkefrun ¼ part, som i anseende til ny Byggnader årligen, och att ostadigt pänningewärde i flera år så skadat ägarena att osäkärt är ännu om denna ¼ part i anseende till förluster till halfwa grunden är i behåll, och således icke såwida arflåten räkningar, kan til något wärde utföras.

¼ part i Strinne hemman uti Multrä sochen af nie seland, anses til. 1/6del i 1/9del i Loo Sägwerk, hwilket helt och hållit nyligen afbrunnit, kan således icke til något wärde utföras.

Hernösand ut Supra, *Maria Elisabeth Wikar*.

Maria Elisabeth Wikar

Rötterbloggen

TEXT: ÖRJAN ÖBERG, HÄRNÖSAND

Rötterbloggen är ett relativt nytt inslag på Släktforskarförbundets hemsida "Rötter" (www.genealogi.se). Ett antal forskare skriver här kortare eller längre artiklar om sina erfarenheter i släktforskningen. Det kan även handla om tips till andra släktforskare. Tag för vana att regelbundet gå in på "Rötter" och läs inläggen.

Här återges ett inlägg från 2014-06-18 av bloggaren Camilla Eriksson som lämnat sitt medgivande till att vi tar med det i Bäfvernytt.

10 genvägar i forskningen

Oftast spelar det ingen större roll om vi kvickt bläddrar genom källorna eller tar god tid på oss att hitta de där gäckande förfäderna. Även om det tack och lov är ovanligt med dylik brådska kanske någon ändå kan ha nytta av tio tips för att undvika bladande av husförhörslängder och annat tidsödande bläddrande i olika volymer.

1) Anteckna faddrarna vid barnens dop. Notera särskilt de med samma patronymikon som föräldrarna eller de som bor i andra församlingar.

Jag löste min anmoder Margareta Persdotters härkomst genom att följa en av faddrarna till hennes sjätte barn. Faddern, Per Persson, visade sig ha en syster Margareta född samma år som "min" Margareta.

Familjen hade flyttat några veckor efter hennes födelse, och det var socknen där hon växte upp som kom att anges som hennes födelseort.

2) Plötsligt är den familj du följer struken i husförhörslängden utan att deras nya vistelseort anges. Socknen är stor och det finns ingen utflyttningslängd, eller så saknas de i densamma och har rimligen flyttat inom socknen.

Det går betydligt fortare att skumma en födelsebok än att blada en omfattande husförhörslängd, så om hustrun i familjen fortfarande är i barnafödande ålder brukar jag gå igenom fem år i födelseboken för att se om familjen får ytterligare barn.

3) Samma princip som ovan kan användas om en familj flyttar till en socken utan inflyttningslängd. Är kvinnan inte alltför gammal går det som sagt snabbare att gå igenom fem år i födelseboken än att blada husförhörslängden.

4) Notera giftoman om denne anges i vigsel- eller lysningsbok. Giftomannen godkände att bruden gifte sig och var henne närstående: förälder, bror, sväger, förmyndare eller i vissa fall hennes arbetsgivare.

Om brudens ursprung är dunkelt kan giftomannen vara en vital ledtråd att lösa detsamma.

5) Din ålderstigna ana är struken i husförhörslängden men finns inte i dödboken eller i utflyttningslängden.

Fattighuset var inte bara en bostad för socknens fattiga utan fungerade även som äldreboende.

Första anhalten efter kontroll av dödbok och utflyttningslängd bör alltså vara fattighuset.

Finns personen inte heller där, är det dags att följa barnen och hoppas på att föräldern flyttat till någon av dem.

6) Din ana anges i husförhörslängderna vara född i Stockholm men kan bara följas bakåt till mitten av tonåren i en landsbygdsförsamling långt bort från kungliga huvudstaden. Det är då sannolikt att du träffat på ett barnhusbarn.

Allmänna barnhusets register¹ finns sökbart på Stockholms stadsarkivs hemsida.² Kanske finns det också en diskussion om just ditt barnhusbarn på Anbytarforum³, under Landskap: Stockholm: Barnhusbarn!

7) Meningarna går isär om snabbaste sättet att blada en husförhörslängd. Ska man börja på sidan ett och gå framåt eller på sista sidan och backa?

Att läsa en hel sida är tidsödande, så ska man fokusera på personens namn, födelseår eller födelsesocken under bladandet?

Personligen föredrar jag att börja på sista sidan och backa: det blir då tydligare för mig hur mycket som återstår att gå igenom eftersom volymerna har en tendens att börja på sidan 1 men kan omfatta allt från 30 till 1000 sidor. Däremot varierar det vad jag fokuserar på i bladandet. Min grundprincip är att söka efter det som är ovanligast. Är

1 <http://www.ssa.stockholm.se/Anvand-arkiven/Sjukvard-/Socialtjänstens-arkiv/Allmanna-barnhuset/Sok-i-allmanna-barnhusets-register/>

2 <http://www.ssa.stockholm.se>

3 <http://aforum.genealogi.se/discus/>

personen född i samma socken eller grannsocknen till den socken vars husförhörslängd jag bladlar är det bättre att söka på årtal eller namn. Födelseår kan skifta, särskilt i äldre längder, så oftast söker jag efter ett visst namn.

8) En anfader eller -moder vars härkomst är okänd dör och efterlämnar minderåriga barn. Det är alltid klokt att leta efter en bouppteckning men särskilt i dylika fall. Vem blir målsman för de omynndiga barnen?

Viktiga ledtrådar kan även finnas i fastighetsinnehav och bland de personer med ekonomiska intressen i hushållet, antingen genom att de lånat ut eller själva var skyldiga pengar.

Förmynderskapsprotokoll ingår i serien Småprotokoll i häradsrätternas arkiv. Saknas bouppteckning kan du förhoppningsvis återfinna den familj du är intresserad av där och därmed få reda på vem som blev målsman för barnen.

9) Din ana uppges vara född i eller inflyttad från en viss församling men finns inte i födelsebok eller utflyttningslängd.

Jag har inte forskat så mycket i Västergötland men har rotat runt tillräckligt mycket för att lära mig att det då är viktigt att ha koll på vilka annexförsamlingar som ingår i pastoratet.

Det är inte ovanligt att personen anges komma från moderförsamlingen men i själva verket var född i eller flyttade från en av annexförsamlingarna. En källa jag gärna använder för att hitta vilka socknar som ingick i ett visst pastorat, är Rosenbergs Geografiskt-statistiskt handlexikon öfver Sverige.¹

10) Utnyttja finnesserna din bildleverantör erbjuder. Jag har Arkiv Digital och SVAR. En finness jag gärna använder hos Arkiv Digital

är att ha samma volym öppen i två upplagor.

I riktigt gamla husförhörslängder kan samma gård förekomma 10-15 gånger i en volym då prästen noterat varje besök för sig. Jag brukar då ha en version öppen med ortregistret och sedan en version där jag går igenom samma husförhörslängd så slipper jag bläddra tillbaka till ortregistret hela tiden.

Om jag ska forska i en stor församling där husförhörslängderna omfattar flera delar, som t ex Floda och Västra Vingåker, plockar jag fram sockenkatalogen² hos SVAR.

Där redovisas varje gård som omnämns i husförhörslängderna med uppgift om i vilka volymer och på vilket siduppslag de förekommer.

SVAR har även indexerat en hel del ministerialböcker.

Om volymen t ex omfattar födda, döda och vigda om vartannat med bruten kronologi är det bekvämt att välja ett år i indexet och direkt komma dit. Är sidan mörk och inte helt lätt att tyda så öppnar jag volymen hos Arkiv Digital: med benäget bistånd från SVAR kan jag ju gå direkt till rätt sida utan att behöva bläddra.

Om man skriver en bokstav fel i sökruan för SCB-utdrag ger sökningen inget resultat. Eftersom det finns ett index i högerkanten när man fått fram rätt SCB-volym brukar jag söka på en annan lättstavad församling och sedan välja den socken jag egentligen är intresserad av i indexet.

Tidningens innehåll

Vad skulle du vilja du läsa om i tidningen? Ta en funderare och skicka sedan iväg ett mejl eller brev till redaktören. Adressen finner du på sidan 2.

Härnösandsbor...

Forts. fr. s. 5

Borgaren **Daniel Jöransson Gladijn**, född i Härnösands stad, vigd 1:o med **Brita Mattsdotter Qvast**, död i S:t Olofs församling. Nu lysning i Katarina församling 1693-07-15 med änkan **Sicillia Larsdotter** född i Luleå stad (CI:5 sid. 590, bild 316).

Slaktardrängen **Johan Nilsson Norling**, född vid Härnösand, vigd i Katarina församling 1711-11-19 med pigan **Åbba Andersdotter Öman** född i Stockholm (CI:11 fol. 100v, bild 105).

Handelsmannen **Erik Hansson Ulfström**, född i Härnösand, vigd i Katarina församling 1715-05-26 med änkan **Helena Olofsdotter Bårg** född i Nyköping (EI:1 sid. 11, bild 11).

Albert Bodin från Utansjö

TEXT: TONY JONSSON, Ö-VIK

Utansjö den 7 mars 1899. Johan Höglund från Mörtsal berättade att han på morgonen den 4 mars hade gått till Utansjö där han arbetar. På banvallen fick han se ett föremål som ligger och vid närmare efterforskning visade sig det vara en person som bad om hjälp.

Höglund försökte först att resa upp honom men han kunde inte stå på benen. Då gick han för att hämta hjälp av Åkerlund och Nilsson som bodde i prostgården i Mörtsal och för att sedan frakta honom till prostgården och sedan vidare till Veda. Mannen hade legat med benen över högra rälsen och kroppen snett mot

Forts. s. 9

1 <http://runenberg.org/rosenberg/>

2 <http://sok.riksarkivet.se/fritext>

Efterlysningar från forskare

Här kan du lägga ut efterlysningar av anor du inte hittar. Det går även bra att lägga med bilder eller porträtt. Försök ge så exakta uppgifter som möjligt. Villkoret är att det finns någon anknytning till Ångermanland. Dessa efterlysningar kan ni också hitta på våran hemsida. Från och med detta nummer kommer efterlysningarna att numreras kronologiskt för att underlätta vid eventuella svar.

1) Jag söker rötterna till min anfader **Anders Öhman (Öman)** - född 1765 - och ber därför om Er hjälp då jag helt kört fast. Coopvardie styrman, kapten och sedermera skeppare och borgare som han var finns det i arkiven ett rikt material om hans liv och leverne i Härnösand mellan åren 1796 till cirka 1820.

Men där jag helt kört fast är alltså på frågan om varifrån han egentligen kom och vem hans föräldrar var. I sjömansrullorna anger han Härnösand som födelseort men det har jag inte kunnat stödja med hjälp av kyrkans böcker.

Ej heller tycks uppgifterna om hans son **Johan (Johannes)**, som uppges vara född i Härnösand 1793-03-10, stämma. Den tidigaste, säkerställda angivelsen jag funnit är ur kyrkoböckerna som anger att änklungen Anders Öman har kommit till församlingen i Härnösand år 1796 och att han dessförinnan varit gift år 179X (1792?). Därav vänder jag mig till Er med mer kunskap (och förhoppningsvis fler källor) och undrar om någon kan finna en ledtråd till varifrån min anfader kommit? *Tack på förhand, Anders.* (2014-07-06).

2) Finns det någon som har något att berätta om snickeriarbetare Otto Forsberg, f. 1877-01-10 i Biskopsbordet, Säbrå, d. 1955-10-10. Ev. barn eller barnbarn?

Hans far hette **Olof Petter**

Forsberg f. 1828-12-15 i Nässland, Säbrå och död 1903-07-18 i Byåker. Modern var **Märta Lisa Melin** f. 1837-01-29 i Häggsjö och död 1886-06-13 i Byåker. Finns det ett foto av honom och/eller hans föräldrar?

Med vänliga hälsningar Solweig. (2014-01-12)

3) Kan någon hjälpa mig hitta min "rätte"farfars farfars far? Farfars farfar hette Johan Forsberg f. 1797-11-25 i Häggsjö d. 1834 i Säbrå och hans hustru **Sofia Elisabet Hagberg** f. 1800 i Stockholm. Men var hittar jag Johans far?

Han kan heta **Nils Erikson Forsberg** men jag har hittills inte med kunnat med säkerhet fått bekräftat vem han var och hans anor!

Med vänliga hälsningar Nybörjare i släktforskning i Skellefteå. (2013-02-07)

4) Saken är den, att jag undrar om någon i eran förening i sin forskning har stött på bröderna Johan Fredrik Holmberg (f. 1795) eller brodern Alexander Holmberg (f. 1800) även kallad Alex.

Bröderna har jobbat med replageri och härstammar från Hudiksvall/Njutånger. Jag är intresserad om det finns någon som forskar i samma släkt eller om det finns ättlingar efter bröderna i Härnösand.

Mvh Jan Wallin, Nordanstigs Bygd Och Släktband. (2014-09-24)

5) Mannen på bilden har ett namn, **Karl Fredrik Hagelin**, år 1911, men vem var han? Fotot kommer från Lennart Jonsson, Bjässholmen, Utansjö. En titt i dödboken finns en Hagelin som skulle passa in, född 15/7 1887 i Slaka (Ög) och död 15/2 1980 i Sätla (Vg) men frågan är, om det är samme man? *Tony Jonsson, Örnsköldsvik.*

Föreningens CD-shop

Under årens lopp har föreningen registrerat och sammanställt släkt- och sockengenealogier och hitintills har föreningen tagit fram nedanstående till försäljning.

Hemsöbor 1847-1939

Innehåller c:a 4600 personer från 1570 och framåt. För åren 1847-1939 är uppgifterna kontrollerade mot tillgängliga kyrkböcker, SCB-utdrag och "Sveriges dödbok 1901-2009". Totalt c:a 8000 A-boksanteckningar om c:a 2900 personer. Födelse-, döds-, och vigselnotiser tillkommer. Pris 350 kr.

Stigsjö 1600 1800 - 300 kr.

Säbråbor 1535-1844 - 500 kr.

Viksjö Byar och gårdar

Sigge Sjödins Viksjöbor 1500-1800 har nu omarbetats och överförs till CD (med diverse rättelser och tillägg). Kallas i det nya formatet för Viksjö byar och gårdar 1600-1800. Pris 300 kr.

Ljustorpsbor 1500-1800

Sammanställd av Folke Åsén. Konverterad till CD av Agneta Olofsson. Pris 300 kr.

Hemsöadeln eller Daniel Erssons ättlingar

C:a 32 500 ättlingar till bonden

i Utanö "som ägde nästan hela Hemsön". Pris 400 kr.

Barbro Hammarhälf

Sammanställd av Peter Sjölund och Björn Thunberg. Pris 300 kr.

Nora Tingslag 1700-1799

Sammanställning av Britta Ulander. Nora Tingslag omfattar socknarna Bjarträ, Skog och Nora samt fram till år 1757 även Högsjö och Gudmundrå. Pris 300 kr.

Häggdånger

Häggdångers församlings bönder och båtsmän åren 1600-1800 med familjer och ursprung där sådant återfunnits. Vidare finns noterat hemmansägare under 1543-71 och domboksutdrag från 1640-tal till 1720-tal. Pris 350 kr.

Härnösands Gymnasium 1650-1848

Innehåller uppgifter om studenterna på Härnösands Gymnasium 1650-1848 och något om deras härstamning. Det är arkivlektorn emeritus Thord Bylund som har tagit fram uppgifterna i arbetet

med sin licentiatavhandling från 1972. Licentiatavhandlingen finns också med på skivan. Pris 200 kr. Ingen medlemsrabatt på denna skiva.

Högsjöbor 1542-1900

Skivan som omfattar åren 1542-1900 innehåller uppgifter om tusentals personer, alla sökbara via inbyggd funktion i programmet. Släktnamnsregistret finns att läsa på adressen: www.harnoforskare.se/hogsjonamn_01.pdf.

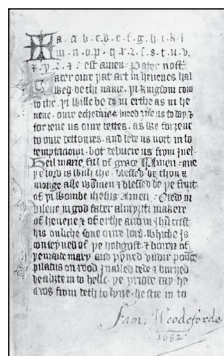
Som underlag för skivan har Agneta använt Hugo Fäldin:s "Högsjöbor" samt tillgängliga kyrkböcker och mantalslängder. Pris 500 kr. Portokostnader tillkommer. Medlemmar i Härnösands släktforskare får 100:- rabatt på ovan angivna priser.

Bjarträskivan

Omfattar perioden 1543-1850 där familjerna redovisas per by. Sandö glasbruk finns med för åren 1750-1775. Även kronobåtsmän redovisas. Skivan är framställd av Agneta Olofsson och bygger på det material föreningen fick från Britta Ulander förra året. Pris 500 kr. Medlemmar i föreningen erhåller 100 kr rabatt.

För beställning kontakta **Agneta Olofsson**, 0611-221 85 eller e-posta till kassor@harnoforskare.se

Till vänster: en sida ur en engelsk 1500-tals bönbok - History of the Horn-Book.

Några gamla fotografier

Har du några gamla foton liggandes i din byrålåda eller rent av på hårddisken i datorn? Kanske är det några av dem som du inte har något namn på? Då är denna sida ett bra tillfälle att skicka in era bilder till. Givetvis går det lika bra att skicka in bilder för publicering och dela mer er av de fotoskatter som finns bland er.

Denna bild kommer från Stina Samuelsson i Härnösand och är från en släkträff 1930 i Överdalen, Säbrå och några av hennes morfars släktingar. Han (Alf) är inte med på bilden men tre av hans syskon: Alge, Astrid och Agnes Olsson. Är det någon som vet vem Maj-Lis Olsson från Överskog är? Jag

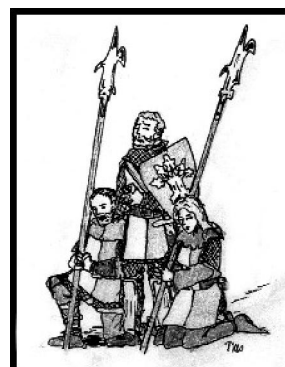
visste inte om något släktskap med Olssons i Överskog tills jag hittade fotot, spännande... med Hulda Bergman, Alge Olsson, Erik Bergman, Greta Bergman, Torsten Andersson Wass, Efra Andersson Wass, Arne Andersson Wass, Astrid Olsson (g.Löfdahl), Tage Andersson Wass, Enfred

Andersson Wass, Maj-Lis Olsson, Lillie Andersson Wass, Hendry Andersson Wass, Astrid Olsson (g.Sedin), Margot Andersson Wass och Agnes Olsson (g.Sjödin).

Slaget vid Viborg 1556

Nils Ingermarsson från Brunnäs i Säbrå och Klement Simonsson från Solberg i Stigsjö var två bönder som deltog i **Slaget vid Viborg** den 21 januari 1556.

Tyvärr gick de båda, liksom många andra, ett tragiskt öde tillmötes. Nils dog den 15 februari och Klement den 1 juni. Troligen sargades Nils svårt och kanske ådrog sig Klement en mindre skada eller led av sotdöden?

AV TONY JONSSON, ÖRNSKÖLDSVIK

Denna bild på ett gäng ungdomar, härrör säkert från 1930-talets början av hattmodet att döma. Platsen är mest troligt i Utansjö men skulle lika gärna kunna vara i Mörtsal, Vreten eller Veda i Högsjö. Tredje mannen från höger skulle ser ut att vara Knut Näsström. Kanske är det någon som känner igen bilden eller någon av dessa personer? Bilden kan inte göra större med tanke på storleken på originalet som är av lådkamera-format.

Kanske någon av dessa kvinnor har sin fästman som spelar fotboll till höger i bakgrunden eller så passar de på att posera för fotografen? Huset som sticker upp bakom flickans huvud längst till höger, tillhörde EFS. Idag håller Öbacka djurhem till där. Samma sak här, storleken på bilden. Båda bilderna från Maj-Britta Sjödins i Härnösand, fotoalbum genom dottern Mona Nixon, Gammellandet, Utansjö.

Albert Bodin...

Forts. fr. s. 9

densamma. Vanten han hade på sig var sönder, som tåget troligen hade kört över och man frågade efter hans kappa.

Nedre delen av benen och händerna hade han förfrusit och man kunde inte avgöra om han var full. K. F. Linder hade med 4-tåget på fredagen varit i sällskap

med Bodén och J. A. Lundin rest till Härnösand där Linder för sin del hade köpt 1 liter brännvin och 1 flaska konjak. Trodde inte att Bodén fått något att dricka i staden. (...)

Han var förfrusen i fötter och händer samt hade krossår i huvudet och halsen. (...) Då personen hade kommit till sans, skulle han ha yttrat att han av

någon hade blivit bjuden på brännvin men nekat dricka och sedan blivit överfallen med knivhugg. (...)

Någon av dessa saker hade han inte kvar då han hittades. Inte heller hade de återfunnits sedan. Hur ivrigt allt hänger ihop kunder han inte vidare klagöra.¹

¹ Länsmannen i Gudmundrå, AI:1.

Genealogi i Sverige

För den oinvigde inom släktforskning kan denna artikel vara en intressant läsning, men även för oss andra också. Artikeln här hämtad från wikipedia på Internet och har reviderats. Genealogi, eller släktforskning, är en populär hobby i Sverige, liksom i andra länder, och det mesta av den genealogiska forskningen torde bedrivas av privatpersoner med avsikt att spåra sitt eget biologiska ursprung och sin egen biologiska släkt. Det förekommer även professionell släktforskning, som uppdragsforskning åt andra personer eller som ett led i skrivandet av biografier för encyklopedier. Vidare förekommer släktforskning som hjälpvetenskap i vetenskapliga utredningar av sjukdomars ärftlighet, historisk forskning, med mera.

Det är, i en internationell jämförelse, ovanligt lätt att släktforska i Sverige, eftersom det i Sverige finns kyrkoböcker som sträcker sig ända tillbaka till andra hälften av 1600-talet. De kyrkoböcker som främst används är födelse-, döds- och vigselböcker samt husförhörslängder, vilka finns bevarade i landsarkiven. För att komma längre tillbaka än 1600-talet krävs mer avancerad forskning i mer svårtillgängligt material såsom skattelängder och domböcker.

Med detta material kan man ibland komma ner till kring år 1500, och med medeltidsbrev i enstaka fall till kring år 1200. Klassiska släktforskningsverk är släktutredningen över den norrländska Bureätten av Johan Bure (1568-1652), samt den finska Genealogia Sursilliana Johannes Terserus (1605-1678), med förgreningar till Västerbotten på 1500-talet, och senare till fler delar av Sverige.

Föreningar för personhistoria och genealogi

Det i slutet av 1800-talet bildade Personhistoriska Samfundet (tidigast kallat Svenska Autografsällskapet) hade från början och långt fram i tiden genealogin som en del av sin huvudinriktning; under senare år har

detta tonats ned och samfundets publikation. Under de följande decennierna bildades en rad regionala genealogiska föreningar, anslutna till huvudföreningen i Stockholm, och under främst tiden från 1970-talet bildades en stor mängd lokala och regionala föreningar oberoende av GF.

En sådan förening var Genealogisk Ungdom som under 1970-talets slut och 1980-talets början tog initiativ till en rad publikationsserier. Föreningen för datorhjälp i släktforskningen (DIS) har sedan bildandet i Linköping 1980 startat lokalavdelningar på ett stort antal orter och anses vara världens äldsta förening för datorhjälp inom släktforskning.

Under första hälften av 1980-talet diskuterades vad som uppfattades som en mer tidsenlig gemensam svensk organisation och på initiativ från kretsar inom bl.a. Genealogisk Ungdom och Genealogiska Föreningen bildades Sveriges Släktforskarförbund 1986.

Mikrofilmning och skanning av svenska kyrkböcker

Mikroficheläsare hos Släktforskarhuset i Leksand. I Jesu Kristi kyrka av sista dagars heligas - alltså den grupp som i dagligt tal ofta kallas "mormoner"

- lära ingår, att nu levande personer kan utföra "dop för de döda", ställföreträdande dop, i avlidna människors namn. Därför uppmuntrar kyrkan sina medlemmar att släktforska. Kyrkan har mikrofilmade folkbokföringsmaterial över hela världen.

Däribland finns de delar av svenska kyrkoarkiv som är släktforsknas basmaterial: husförhörslängder, flyttningslängder samt födelse-, vigsel- och dödböcker. Genline har idag den största mängden inskannade svenska kyrkböcker. (Ancestry har meddelat, att man stänger ner Genline vid årsskiftet, red. anm.)

Företaget Arkiv Digital AD AB påbörjade 2004 projektet att nyfotografera kyrkböckerna och andra för släktforskare relevanta arkiv digitalt och i färg, till skillnad från mormonfilmerna som är i svartvitt. Arkiv Digital's bilder tillhandahålls via internettjänsten AD OnLine. Arkiv Digital AD AB köpte den 1 juli 2008 upp företaget Digiarkiv, som har publicerat kyrkböcker på cd-skivor.

Överföring av folkräkning till sökbara databaser

Manuell avskrivning av tidigare ofilmade folkbokföringsmaterial till sökbara databaser pågår i Riksarkivets (SVAR:s) regi. Databasen för 1890 års

folkräkning för delar av norra Sverige finns fritt tillgänglig på Internet. Sökbara databaser för 1860 (endast delar av Sverige), 1880, 1890, 1900 och 1910 års folkräkningar, samt 1930 års folkräkning i skannad form, SCB-utdrag Födda-Vigda-Döda 1860-1943 finns tillgängliga på internet för SVAR:s abonnenter.

Åren 1880, 1890 och 1900 finns också på CD-ROM. Personuppgifter för hela Sveriges befolkning har funnits i datoriserade register sedan 1971. Databaser med utdrag ur 1971, 1981 och 1991 års digitala mantalslängder har utgivits på CD-ROM av Sveriges Släktforskarförbund respektive SVAR.

Släktforskarförbundet har även utgivit "Sveriges dödbok", med uppgifter om avlidna från och med 1901.

Överföring av kyrkböcker till sökbara databaser

Mormonkyrkan i USA har skrivit av uppgifter från kyrkböcker i olika länder till en egen släktforskningsdatabas, Family Search, som är öppet tillgänglig för allmänheten. Databasen innehåller mer än 66 miljoner namn, men lider av många fel i årtal och stavning av namn.

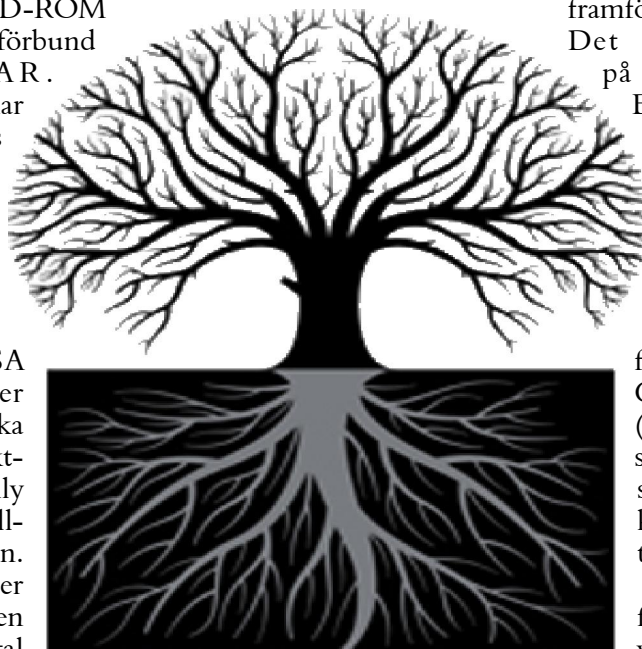
Den bör som källa behandlas med stor försiktighet och bara användas som uppslag för vidare forskning.

Innehållet i kyrkböcker från 1700- och 1800-talen för vissa socknar i Norrland finns sökbart via tjänsten Indiko (del av Demografiska databasen vid Umeå universitet), för Stockholmsregionen i Rotemansregistret och för sydsvenska i Demografisk databas södra Sverige.

Privatpersoners publicering av släktforskning

Många privatpersoner och släktforskarföreningar har skapat ett stort antal cd-skivor som man säljer, eller gjort sin släktforskning fritt tillgänglig på webben. Sökning efter gamla släktingar med Google kan därför ofta ge träffar i andras släktforskning.

Viktigt är att vara skeptisk när man bygger sin forskning på andras forskning, att man jämför olika källor, och att man är noggrann med att publicera originalkällor så att uppgifterna kan verifieras.

Medeltidsgenealogi

Medeltidsgenealogin bygger främst på medeltida juridiska dokument, diplom eller brev, handskrivna på pergament eller papper eller på senare avskrifter av sådana. "Brev" kallas ett sådant dokument, då det har formen av ett öppet brev, riktat till var och en som läser det eller hör det läsas upp. I äldre tid, främst under 1500-, 1600- och 1700-talen konstruerades ofta på lös grund genealogier avsedda främst att stärka den egna släktens eller uppdragsgivarens släkts prestige. Dessa levde länge kvar i litteraturen och

återfinns exempelvis i rikt mått ännu i Gabriel Anreps utgåva av adelns ättartavlor från 1800-talets mitt, där vissa svenska adelssläkter spåras tillbaka till mytologiska gestalter.

Dessa genealogier, liksom många som är mindre spektakulära men likväl felaktiga, har av källkritiska forskare och med stöd i primärkällor, successivt utmönstrats ur den seriösa genealogiska litteraturen, men vissa lever ett liv vid sidan av denna som en sorts genealogins svårutrotliga ogräs, närt av naivitet och önsketänkande, och sprids framför allt över Internet.

Det mest kända exemplet på detta är den så kallade Bureättens påstådda härstamning tillbaka till en på en runsten nämnd person som skall ha levt på 900-talet. Exempel på mycket omfattande släktutredningar med medeltida rötter är, förutom Bureätten, även Genealogia Sursilliana (Finlandssvenska prästsläkter med Umeårötter), samt Gorm den gamle, kung av Danmark på 900-talet.

Medeltidsgenealogisk forskning har främst bedrivits av skolade medeltidshistoriker, något som sammanhänger med de förkunskaper som krävs inom områden som medeltidslatin och medeltida rättshistoria.

Betydande insatser har i senare tid gjorts av exempelvis rättshistorikern professor Jan Eric Almquist och förre redaktören vid Svenskt biografiskt lexikon, fil. dr Hans Gillingstam.¹

¹ http://sv.wikipedia.org/wiki/Genealogi_i_Sverige

~~B Föreningspost~~

~~Avs: Härnösands släktforskare
c/o Agneta Olofsson
Kastellgatan 26
871 33 Härnösand~~

Medlemsmöten 2014:

14 oktober • 10 november • 9 december

Höstens första medlemsmöte: Tisdag 14 oktober kl. 18.00 i Mittnordensalen, Landsarkivet. Den osannolika historien kring släktboken om den fascinerande Bure-släkten - Peter Sjölund berättar om *Johan Bures släktbok som hittats efter 300 år*.

Snart nalkas julen och vad vore då inte ett passande tema kring detta?

Skicka gärna in ditt bidrag som handlar om just julen. Hur var dina julaftnar?

Vilka minnen du förknippar med julen? Berättelser och skrönor?

Självklart tar vi tacksamt emot andra artiklar också!

Nu har ni gott om tid på er att skicka just ditt bidrag. Adressen finner du på sidan 2.

Redaktören

Ni har väl inte glömt bort att besöka vår hemsida?

www.harnoforskare.se

Den är just nu under uppdateringsfas...

Dessutom kommer vi snart att finnas tillgänglig på Facebook!